

Уз заштиту животне средине и уштеда на рачунима за струју

Сомбор је један од малобројних градова у Србији који поседује постројење за пречишћавање отпадних вода, а тамошње Јавно комунално предузеће „Водоканал“ на путу је да део биогаса који се ослобађа у технолошком процесу и до сада је био уништан, искористи за производњу електричне енергије. Захваљујући пројекту Interreg IPA Програма прекограничне сарадње Хрватска-Србија 2014-2020 „Експлоатација различитих извора у производњи „зелене“ енергије - X DEGREE“, у ком осим ЈКП „Водоканал“ као партнери учествују Универзитет у Новом Саду, Фонд „Европски послови“ АП Војводине, те са хрватске стране „Винковачки водовод и канализација“ д.о.о. и Пољопривредни институт из Осиека, у том сомборском предузећу не само што ће од вишка биогаса производити електричну енергију, него ће у ту сврху користити и друге сировине.

По речима директорке ЈКП „Водоканал“ Јасмине Бобић, давнашња жеља менаџмента у предузећу била је да се биогас искористи за производњу електричне енергије, што је овим пројектом и омогућено.

– Изузетно смо задовољни због тога – каже Јасмина Бобић. – Из биогаса који је ство-

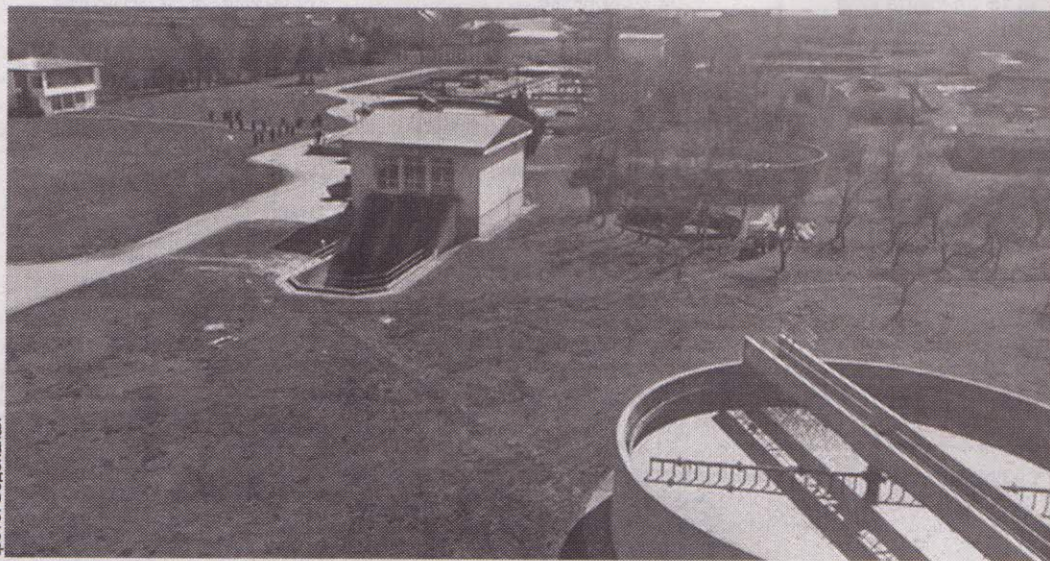

фото: Водоканал

У „Водоканалу“ рачунају да ће из когенеративног постројења покрити и до 40 одсто потреба за струјом

новац намењен набавци генератора на гас и опреме који ће омогућити боље искоришћавање биогаса и допуну дигестора новом биомасом.

– Биће ово јединствен случај код нас да ће се дигестор пуни различитим врстама масе, а не само муљем као до сада – појашњава Шљукић. – Осим уштеде коју ћемо ми остварити производњом електричне енергије и заштите животне средине коју на тај начин постижемо, драгоцену корист коју ће други

ту биће нам омогућено да искористимо вишак гаса за производњу електричне енергије, која ће после бити употребљена за сам производни процес – напомиње Ђурђевић. – Рачунамо да ћемо електричном енергијом насталом на тај начин покрити 30 до 40 одсто наших потреба. Уградња гас генератора је прва фаза у том процесу, друга је употреба нових сировина осим канализационог муља, који користимо сада а то је кукурузна силажа.

јењу, чиме се окончава прва фаза. Друга, која означава повећање капацитета производње биогаса у дигесторима, креће од јесени.

Главни резултати овог пројекта прекограничне сарадње су изградња и пуштање у рад когенеративног постројења са 200 kW електричне и 230kW топлотне снаге у „Водоканалу“ и повећање производње биогаса у садашњем постројењу са 1700м³/дан на 3000м³/дан, опремање и пуштање у рад но-

Interreg - IPA CBC

Croatia - Serbia

рен у процесу пречишћавања отпадних вода добићемо електричну енергију и остварити истовремено и значајну уштеду, а с друге стране допринећемо очувању животне средине јер користимо нуспроизвод из тог процеса. Кроз реализацију овог пројекта стећи ће се услови и за даљу едукацију и преносење наших искустава другима.

Пројекат X DEGREE, са буџетом од 1,7 милиона евра, један је од тренутно највећих из тог програма. Од те своте, 498.000 евра припада „Водоканалу“ за реализацију пројектних задатака. Менаџер пројекта у „Водоканалу“ Страхиња Шљукић истиче да је тај

из овог пројекта имати, јесте искуство које ћемо ми поделити са њима.

Постројење за пречишћавање отпадних вода у сомборском „Водоканалу“ у употреби је од 1985. године. Према речима извршног директора Техничког система у том предузећу Душана Ђурђевића, нуспроизвод - биогас, односно метан, који се добијао у процесу пречишћавања отпадних вода, до сада није бивао искоришћен у потпуности. Коришћен је за грејање у склопу технолошког процеса. Значајан вишак је остајао и он је спаљиван јер није могао бити испуштан у атмосферу.

– Захваљујући овом пројек-

Координатор пројекта X DEGREE професор Универзитета у Новом Саду др Филип Кулић каже да су у „Водоканалу“, једном од три партнера у ком се, могло би се рећи, реализује по обиму највећи део пројекта, тренутно у фази набавке гас генератора за производњу електричне енергије из биогаса. Припремљени су документи за јавну набавку и издодана грађевинска дозвола.

– Сад наступа најдинамичнији период – каже професор Кулић. – У наредних шест месеци највећи део опреме треба да буде набављен, инсталиран и пуштен у погон. Почетком лета би требало да опрема буде у постро-

ве мобилне лабораторије за анализу потенцијала сировина, оптимизацију производње и анализу квалитета биогаса на новосадском Универзитету. Такође главни резултати су и оптимизација производње и анализа квалитета биогаса на Универзитету у Новом Саду. Када је реч о хрватским партнерима – изградња и пуштање у рад соларних електрана снаге 380kW у Винковачком водоводу и канализацији и опремање лабораторија за анализу квалитета биомасе на Пољопривредном институту Осиек. Пројекат траје до 14. јануара 2020. године.

З. Милосављевић